

Tampereen kaupungin lausunto seulonnoista annetun asetuksen 2§ muuttamisesta

Suolistosyöpien osalta seulontojen kriteeristön voidaan todeta täyttyvän. Kyseessä on yhteiskunnan ja yksilön kannalta merkittävä sairausryhmä, jolla on olemassa varhaismuoto (adenoma) ja taudin kulku tunnetaan. Aikaisemmista seulonnoista tiedetään, että väestö on hyväksynyt seulonnan. Tautiin on olemassa hoito ja suolistosyövän hoitokustannukset pienenevät seulonnalla. Seulonnan vaikuttavuutta on arvioitu maailmalla lukuisissa tutkimuksissa ja sen kustannukset ovat kohtuulliset muihin terveydenhuoltopalveluihin verrattuna.

Seulonnan organisaatio on jatkossa selvitettävä. Seulontatestien lähettämisen ja tutkimisen osalta organisaatio lienee selkeä. Kunnat järjestävät nykyisen lainsäädösten mukaan seulonnan alueellaan. On kuntakohtaisesti mietittävä, tehdäänkö tutkimukset perusterveydenhuollossa, erikoissairaanhoidossa vai ostopalveluina yksityispuolella tai kolmannella sektorilla. On keskeistä, että tähytystutkimuksia tekeväle yksikölle tulee riittävä määrä tutkimuksia tehtäväksi ja laaduntarkkailusta huolehditaan. Pienimpien kuntien osalta yhteishankinnat voivat olla järkeviä. Seulonnan psykologisia vaikutuksia olisi myös selvitettävä.

Keskeisin selvitettävä asia on tarvittavien tutkimus- ja hoitomahdollisuuksien riittävyys. Erityisesti tämä koskee endoskopioiden saatavuutta. Valtakunnallisesti olisi ohjattava järkevään endoskopiakapasiteetin käyttöön. Kolonoskopioiden osalta on tulossa uusi polyyppien seurantaohje, joka on askel oikeaan suuntaan. Gastroskoppioita tehdään nykyään huomattavan paljon indikaatioilla, joiden osalta tutkimuksen vaikuttavuus on vähäinen (esimerkiksi närästys) ja resursseja haaskaantuu turhaan. Mahasyövän ilmaantuvuus vähentyy. Väestön halukkuus hakeutua tutkimuksiin lisääntyy jatkuvasti. Tietoutta tutkimusten järkevästä käytöstä olisi jaettava myös kansalaisille. Väestön ikääntyminen myös lisää endoskopiaturvutusten tarvetta.

lääkäiden tutkimuksien osalta täytyisi kiinnittää tarkkaan huomiota tutkimuksesta, erityisesti kolonoskopiasta, saatavaan hyötyyn ja siitä mahdollisesti aiheutuviin haittoihin.

Suolistosyövän seulonta tulee kuitenkin suuntaamaan endoskopiatoimintaa entistä enemmän kolonoskopiaihin. Tämä saattaa aiheuttaa osassa Suomea kilpailua tähystyksiä tekevistä lääkäreistä. Myös tähystystoimintaan soveltuvien tilojen uudistuksia saatetaan tarvita. Nykyisen kapasiteetin järkevään hyödyntämiseen ja alan vetovoimaisuuteen on kiinnitettävä huomiota.

Kohdunkaulansyövän seulontaa aiotaan lisätä vanhempiin ikäryhmiin. Pidämme tätä järkevänä. Rokotusten vaikutusta tulevaisuuden seulontoihin on syytä selvittää.